

municipalrader, men ogsaa for offentlige Forsamlinger i det Hele taget". Disse Uttringer findes i Folkethingstidende for 1853 Sp. 1463, og der udtalte altsaa Justitsministeren en Forstaaelse af Loven, som nu af den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 2den Valgkreds er bleven stemplet som grundlovsstridig. Der var den Gang ikke et eneste Menneske i hele Thinget, der fandt paa at drage Rigtigheden af hans Fortolkning i Tvivl; tværtimod gjorde Udvalgets Ordfører Rede for, at Udvalget var ganske af samme Mening som Justitsministeren, Han udtalte Sp. 1471 i den nævnte Aargang af Folkethingstidenden, at, naar man ikke udtrykkelig havde udtalt sig om offentlige Forsamlinger, var det, fordi man befrygtede, at en udtrykkelig Omtale af dem muligvis kunde blive forstaaet saa almindelig, at man derunder vilde se et Forbud ogsaa mod Forsamlinger i religiøst Diemed, hvilket vilde være til Hindre for de Bestemmelser i Grundloven, som tilfagde Borgerne fri Religionsøvelse. Dertil svarede da Justitsministeren — Folkethingstidenden Sp. 1485 — at, naar det var Tilfældet, havde han ingen Indvending at gjøre, men at det dog vistnok var bedst udtrykkelig at udtale, hvad der var Meningen. Saaledes var altsaa Tilstanden i 1853; den Gang var det ikke alene Justitsministeren, der udtalte den samme Fortolkning af Anordningen af 1845, som nu er lagt til Grund for den afsagte Spøsteteretsdom, men hele Thinget var fuldstændig enig deri, for saa vidt det er muligt at slutte fra Medlemmernes Tausshed, og en saadan Slutning er dog vel tilladelig, naar der er Spørgsmaal om et saadant Aktentat paa den grundlovmæssige Frihed, som der skulde ligge i den Fortolkning, jeg her har tilladt mig at omtale. Dog ikke nok herned; men det samme Spørgsmaal blev igjen bragt paa Bane under Forarbejderne til den lille Lov, der kom frem i Sessjonen 1862. Der blev anset over, at en offentlig Forsamling ikke havde fundet Sted, fordi den var forbudt af Kjøbenhavns Politii, men den Anse, der blev ført, havde ikke den Karakter, at man sagde: Ifølge Grundlovens § 93 maa det være tilladt at afholde en saadan Forsamling, men det blev gjort gjældende, at det var uberettiget at forbyde Forsamlingens Afholdelse, fordi det stred mod den i Grundloven hjemlede Religionsfrihed, eftersom det maatte anses for at være en Forsamling i religiøst Diemed. Den Forsamling, hvorom der den Gang var Tale, blev tillyst af en Mand, der hed Karup, som jeg nok tror kan anses for Forgængeren for Socialisterne

her i Byen, og som havde anmeldt nogle folkelige Foredrag. De bleve forbudte paa Grund af den stille Uge, og derefter averterede denne Mand: Folkelige Foredrag ere paa Grund af den stille Uge af Hr. Politichef Bræstrup bleve forbudte; derimod afholder jeg Sangfredag og 1ste Paaskefag i Salen i Store Helliggeiststræde Nr. 13, Salonen Rhönir, en høitidelig Gudstjeneste med Prædiken over Matthæi Evangelium 23—28, som lyder saaledes: „Altsaa synes I vel udvortes reiserdige for Menneskene, men indvortes ere I fulde af Dienstfallhed og Uret". Til Slutning afsynes Sangfredagspsalmen: „Under Korset stod med Smerte". Det var denne Gudstjeneste, som den daværende Minister fandt stridende imod Helligdagsanordningen; men, saaledes som jeg opfatter Sagen, skal jeg ikke negte, at der her var et af de Tilfælde, hvor, som den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 2den Valgkreds udtalte, Politii og Religion flød meget over i hinanden, og hvor det altsaa for Administrationen gjaldt om at anvende fornuftig Skjønsomhed for at komme til et rigtigt Resultat om, hvad der er Gudstjeneste, og hvad der maa karakteriseres paa en helt anden Maade. Jeg tror saaledes, at ligesom det den Gang lykkedes at stjelne imellem, hvad der var verdsligt og hvad der var Gudstjeneste, saaledes vil denne Opgave vel kunne antages løst af den til enhver Tid værende Administration. Jeg er fuldstændig enig med den ærede Rigsdagsmand i, at det er uheldigt, naar man blander Religion og Politii sammen; men jeg tilstaar, at jeg ikke havde ventet, at han skulde fremføre en saadan Antæ imod et polititt Parti, som har faaet et Navn af, at det paa en for Udenforstaaende temmelig beynderlig Maade sammenblander Religion og Politii. Jeg antager, det har nogen Interesse at vide, at den Fortolkning, som er bleven opstillet af den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 2den Valgkreds, eller, rettere sagt, som er lyst i Kulb og Kjøen af ham, og der, som jeg har tilladt mig at sige, ikke er opfundet af ham, men af Andre, paa ingen Maade er fuldstændig ny, men at man veed, at tidligere ikke alene Justitsministeren, men ogsaa alle de, der paa Embedsvegne og efter deres Stilling have udtalt sig derom, have tiltraadt den samme Fortolkning, der nu er staaet fast ved en Spøsteteretsdom. — Jeg skal dog endnu tilføie en Betragtning, der forekommer mig at have nogen Krav paa Interesse. Derfor man vilde forstaa den nuværende Grundlovs § 88, som den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 2den Valg-